

Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]

Vol 3, No 1 (2022)

AFIMEC

Η παιδαγωγική αξιοποίηση της εκπαιδευτικής μυθοπλαστικής ταινίας μικρού μήκους «Μόνος στο δρόμο» για την ευαισθητοποίηση στο ζήτημα της πρόληψης εξαφάνισης ανηλίκων

Ασπασία Μαρκάκη , Μαρία Κωνστάντη , Αντωνία Νησανάκη , Αντιγόνη Καρακώστα , Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός , Παναγιώτης Κανύχης

doi: [10.12681/afinmec.30075](https://doi.org/10.12681/afinmec.30075)

To cite this article:

Μαρκάκη Α. ., Κωνστάντη Μ. ., Νησανάκη Α., Καρακώστα Α. ., Σοφός Α. (Λοΐζος) ., & Κανύχης Π. (2022). Η παιδαγωγική αξιοποίηση της εκπαιδευτικής μυθοπλαστικής ταινίας μικρού μήκους «Μόνος στο δρόμο» για την ευαισθητοποίηση στο ζήτημα της πρόληψης εξαφάνισης ανηλίκων. *Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]*, 3(1). <https://doi.org/10.12681/afinmec.30075>

Η παιδαγωγική αξιοποίηση της εκπαιδευτικής μυθοπλαστικής ταινίας μικρού μήκους «Μόνος στο δρόμο» για την ευαισθητοποίηση στο ζήτημα της πρόληψης εξαφάνισης ανηλίκων

Ασπασία Μαρκάκη
Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής
(Μα)
aspamarkaki@gmail.com

Μαρία Κωνσταντή
Νηπιαγωγός Γενικής Αγωγής
marykonstanti@yahoo.com

Αντωνία Νησανάκη
Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής
antonianisan@gmail.com

Αντιγόνη Καρακώστα
Νηπιαγωγός Γενικής Αγωγής
antigonykarakosta@gmail.com

Αλιβίζος (Δοΐζος) Σοφός
Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Isofos@rhodes.aegean.gr

Παναγιώτης Κανύχης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
p.kanychis@aegean.gr

Abstract

The educational fiction short film “Alone on the road” is about the children that are gone missing for no obvious reason, for example while playing or while moving from one location to another. Its target group are children 4-8 years old that attend kindergarten and the first two grades (1st and 2nd) of primary school. This age group was selected due to its particular vulnerability to being reported missing. Moreover, the type of fiction film was selected due to the particular developmental characteristics of this group. Children from 4-8 years need to experience a simulation of an incident of a child gone missing, so that they can process it, identify with the main character, reflect and elaborate their own ideas. The film is accompanied with explicit instructions for the educators, with educational activities and supplementary educational resources, based on the content of the film, turning the film “Alone on the road” to a completed, fully featured educational resource.

Key-words: Disappearances of children, awareness raising, protection instructions, prevention, fiction

Περίληψη

Η εκπαιδευτική μυθοπλαστική ταινία μικρού μήκους “Μόνος στο δρόμο” πραγματεύεται το θέμα των εξαφανισμένων παιδιών. Συγκεκριμένα αφορά τα παιδιά που εξαφανίζονται χωρίς κάποια προφανή αιτία, για παράδειγμα καθώς παίζουν ή κάνουν κάποια άλλη δραστηριότητα, ή καθώς περπατάνε από μια τοποθεσία σε μία άλλη. Απευθύνεται στην ηλικιακή ομάδα παιδιών 4-8 ετών, που φοιτούν δηλαδή στο νηπιαγωγείο, στην α' και β' δημοτικού. Η επιλογή της ηλικιακής αυτής ομάδας έγινε λόγω της ιδιαίτερης ευαλωτότητάς της σε περιστατικά εξαφάνισεων. Επίσης, η επιλογή του είδους της μυθοπλασίας καθορίστηκε από τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της εν λόγω ηλικιακής ομάδας, καθώς τα παιδιά αυτής της ηλικίας χρειάζονται μία προσομοίωση ενός περιστατικού εξαφάνισης ώστε να το επεξεργαστούν, να ταυτιστούν με τον ήρωα και να διατυπώσουν τις δικές τους ιδέες. Η ταινία συνοδεύεται από αναλυτικές οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτικές

δραστηριότητες και πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, που στηρίζονται στο περιεχόμενο της ταινίας, καθιστώντας την ένα ολοκληρωμένο παιδαγωγικό εργαλείο.

Λέξεις κλειδιά: Εξαφανίσεις παιδιών, εξαφανισμένα παιδιά, ευαισθητοποίηση, οδηγίες προστασίας, πρόληψη, μυθοπλασία

1. Θεωρητική προσέγγιση

Το θέμα που πραγματεύεται η εκπαιδευτική ταινία “Μόνος στο δρόμο” αφορά τις εξαφανίσεις παιδιών. Συγκεκριμένα, αφορά τις περιπτώσεις που τα παιδιά εξαφανίζονται δίχως κάποιο εμφανή λόγο, πχ χάνονται ενώ παίζουν σε δημόσιο χώρο ή τραυματίζονται ενώ κάνουν μια δραστηριότητα και δεν μπορούν να βρεθούν αμέσως. Δεν υπάρχει κάποιος παγκόσμια αποδεκτός όρος για τα εξαφανισμένα παιδιά, με αποτέλεσμα κάθε χώρα να χρησιμοποιεί το δικό της νομικό όρο. Ωστόσο, μια σχετικά αποδεκτή κατηγοριοποίηση των εξαφανισμένων παιδιών, είναι η παρακάτω:

- Παιδιά φυγάδες (τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο): Ανήλικοι που το σκάνε από το σπίτι τους, από τα άτομα που έχουν την κηδεμονία/επιμέλειά τους ή από το ίδρυμα που έχει αναλάβει τη φροντίδα τους.
- Διεθνής απαγωγή από γονέα: Μεταφορά ή εξαναγκασμός παραμονής ανηλίκου από γονέα ή από άτομο με γονική εξουσία, σε μέρος ή χώρα διαφορετικής από την μόνιμη κατοικία του, δίχως τη συγκατάθεση του άλλου γονέα ή του ατόμου με κηδεμονία.
- Απαγωγή από τρίτο άτομο: Απαγωγή ανηλίκου από άτομο που δεν είναι ο γονέας του ή έχει γονική εξουσία.
- Αγνωστούμενοι ασυνόδευτοι ανήλικοι μετανάστες: Εξαφάνιση ανηλίκων που μεταναστεύουν δίχως τη συνοδεία και τη μέριμνα κανενός ενήλικα.
- Εξαφανίσεις που συμβαίνουν χωρίς προφανή λόγο: Εξαφανίσεις παιδιών που έχουν χαθεί χωρίς προφανή αιτία (πχ στη διάρκεια του παιχνιδιού) ή που έχουν τραυματιστεί και δεν μπορούν να βρεθούν αμέσως ή που ο λόγος εξαφάνισής του δεν έχει προσδιοριστεί.

Οι λόγοι που συχνά συμβάλλουν στην εξαφάνιση ενός ανηλίκου μπορεί να αφορούν ατομικούς παράγοντες, όπως παιδιά που φεύγουν λόγω ερωτικής σχέσης, που κάνουν χρήση ναρκωτικών, που πάσχουν από κάποιο ψυχικό νόσημα ή έχουν παραβατική/εναντιωματική συμπεριφορά (Khadihaj, 2014). Μπορεί επίσης να συμβάλλουν οικογενειακοί παράγοντες όπως διαζύγιο, κακοποίηση, και διαμάχες, αλλά και κοινωνικοί παράγοντες, όπως κακές συνθήκες διαβίωσης και χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (Commission, 2013; Safety Cops, 2002).

Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό για τα Εξαφανισμένα και υπό Εκμετάλλευση Παιδιά (ICMEC), ανέφερε πως το 2016 έγιναν επίσημες καταγγελίες για 465.676 εξαφανίσεις παιδιών, εκ των οποίων το 99% οφείλονταν στους παράγοντες που αναφέρθηκαν παραπάνω και σε γονικές αρπαγές ή απαγωγές από τρίτο άτομο (Key Facts, n.d.). Το 1% αφορούσε εξαφανίσεις παιδιών χωρίς προφανή λόγο (παιδιά που χάνονται ή τραυματισμένα παιδιά). Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται κυρίως παιδιά προσχολικής ή πρώτης σχολικής ηλικίας, και η εμπειρία της εξαφάνισής τους αποτελεί ένα τραυματικό γεγονός (Hammer, Finkelhor & Sedlak, 2002). Τα παιδιά αυτά χάνονται κυρίως λόγω ελλιπής επίβλεψης του υπεύθυνου

ενήλικα, ή λόγω του ότι καλούνται να διανύσουν μια απόσταση (πχ από το σπίτι στο σχολείο) δίχως να διαθέτουν την ανάλογη ωριμότητα ή να έχουν λάβει την ανάλογη εκπαίδευση (Achakzai, Mohammad, & Ramzan, 2011).

Η εκπαιδευτική ταινία “Μόνος στο δρόμο” απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και πρώτη σχολικής ηλικίας (4-8) ετών, καθώς ο κίνδυνος εξαφάνισης σε αυτές τις ηλικίες είναι αυξημένος. Σκοπός της ταινίας είναι να εκπαιδεύσει τα παιδιά σχετικά με το σωστό τρόπο αντίδρασης σε περίπτωση που χαθούν στο δρόμο, ή εξαφανιστούν για κάποιο άλλο λόγο.

Σύμφωνα με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα από το Χαμόγελο του Παιδιού “Το παπάκι πάει”, το οποίο αναφέρεται στην ίδια ηλικιακή ομάδα (4-8 ετών) και πραγματεύεται το ίδιο ζήτημα με την ταινία μας (εκπαίδευση παιδιών σε περίπτωση που χαθούν), τα μικρά παιδιά δεν αντιλαμβάνονται αμέσως ότι έχουν χαθεί, με αποτέλεσμα να προσπαθούν να γυρίσουν μόνα τους στο σπίτι δίχως να γνωρίζουν το δρόμο, να ψάχνουν ένα οικείο πρόσωπο ή μέρος και να μετακινούνται συνεχώς. Αυτό αυξάνει τη δυσκολία της οικογένειας του παιδιού ή/και της αστυνομίας να το εντοπίσει, και εκθέτει τα παιδιά σε πιθανούς κινδύνους. Ένας πιθανός κίνδυνος μπορεί να αποτελέσει η εκμετάλλευση των παιδιών από ενήλικες, για αυτό και τα παιδιά θα πρέπει να εκπαιδευτούν ώστε να είναι σε θέση να διακρίνουν ποιον ενήλικα θα πρέπει να εμπιστευτούν και ποιον όχι. Τα παιδιά αυτής της ηλικίας έχουν ανάγκη να εκπαιδευτούν με παρόμοιες ιστορίες, που έχουν ήρωες με τους οποίους τα παιδιά μπορούν να ταυτιστούν και να μιμηθούν.

Η αναγκαιότητα εκπαίδευσης μικρών παιδιών πάνω στο θέμα των εξαφανίσεων και η ευαλωτότητα της ηλικιακής ομάδας του νηπιαγωγείου και α’-β’ δημοτικού, αποτέλεσαν δύο από τους βασικούς παράγοντες που μας οδήγησαν να ασχοληθούμε με το ζήτημα αυτό και να διαμορφώσουμε την ταινία μας κατάλληλα, λαμβάνοντας υπόψη το αναπτυξιακό επίπεδο των παιδιών αυτών των ηλικιών.

2. Είδος μιντιακού προϊόντος

Η εκπαιδευτική ταινία ανήκει στην κατηγορία της μυθοπλασίας, και ακολουθεί το τριμερές μοντέλο δόμησης. Συγκεκριμένα, η ταινία διαθέτει τρία μέρη: Την εισαγωγή (Πρώτη πράξη), τις επιπλοκές (Δεύτερη πράξη) και την επίλυση (Τρίτη πράξη). Στη διάρκεια της εισαγωγής παρουσιάζονται οι κεντρικοί χαρακτήρες, το περιβάλλον στο οποίο εκτυλίσσεται η ιστορία, καθώς και το καταλυτικό γεγονός που θα οδηγήσει τελικά στην πρώτη ανατροπή. Η πρώτη ανατροπή αποτελεί το τέλος της πρώτης πράξης και οδηγεί στη δεύτερη πράξη. Στη δεύτερη πράξη, δηλαδή στις επιπλοκές, ο πρωταγωνιστής της ταινίας προσπαθεί να επιτύχει το στόχο του και να επιλύσει διάφορα εμπόδια που του παρουσιάζονται. Εκτός από εμπόδια, που μπορεί να είναι φυσικά εμπόδια, ψυχολογικά, υπερφυσικά, χρονικά, πολιτισμικά ή/και λόγω διαφοράς χαρακτήρων, ο πρωταγωνιστής καλείται να αντιμετωπίσει συγκρούσεις, εσωτερικές και εξωτερικές. Στην δεύτερη πράξη υπάρχουν και οι σεκάνς, δηλαδή οι δραματικές σκηνές, καθώς και ένα κεντρικό σημείο πλοκής που δίνει νέα τροπή στην ταινία, και οδηγεί στη δεύτερη ανατροπή. Η δεύτερη ανατροπή είναι αυτή που θα οδηγήσει στο τρίτο μέρος της ταινίας, δηλαδή στην επίλυση. Κατά την επίλυση υπάρχει μια κορυφωτική στιγμή, από την οποία γεννιούνται νέες ισορροπίες και δίνεται τελικά ένα ικανοποιητικό τέλος για τους θεατές, αλλά όχι απαραίτητα και για τον πρωταγωνιστή.

3. Δομή ταινίας

Στην εκπαιδευτική ταινία “Μόνος στο δρόμο” αποτυπώθηκαν τα βασικά χαρακτηριστικά του είδους της μυθοπλασίας όπως εξηγείται παρακάτω.

Οι σκηνές 1-4 αποτέλεσαν την εισαγωγή της ταινίας. Κατά τη διάρκεια των σκηνών αυτών παρουσιάστηκαν οι κεντρικοί χαρακτήρες (ο Βασίλης, ο μπαμπάς και η Βασιλική), παρουσιάστηκε το περιβάλλον στο οποίο εκτυλίχθηκε η ταινία (πάρκο Σταύρος Νιάρχος) αλλά και το κοινωνικό περιβάλλον του ήρωα (στενή σχέση με τον πατέρα του και την ξαδέρφη του τη Βασιλική). Ιδιαίτερα, στη σκηνή 1, στην οποία ο Βασίλης γράφει στο ημερολόγιό του, μας εισάγει και μας προδιαθέτει για αυτό που πρόκειται να ακολουθήσει, προκαλώντας το ενδιαφέρον και την περιέργεια, και αποκαλύπτοντας το αφηγηματικό στυλ της ταινίας. Έπειτα στη σκηνή 2 και 3 παρουσιάζονται και οι υπόλοιποι κεντρικοί χαρακτήρες και η αλληλεπίδραση και η σχέση που έχει ο Βασίλης με αυτούς. Στο τέλος της σκηνής 3 και εκτυλίσσεται το καταλυτικό γεγονός, που δεν είναι άλλο από την απόφαση του Βασίλη και της Βασιλικής να παίξουν κρυφτό. Προμηνύεται η σημασία της απόφασης αυτής για την πλοκή της ταινίας καθώς ο Βασίλης φανερώνει, με τη φωνή του αφηγητή, ότι “Όλα πήγαιναν καλά, μέχρι τη στιγμή που αποφασίσαμε να παίξουμε κρυφτό”. Έτσι, στα τελευταία δευτερόλεπτα της 3ης σκηνής και σε όλη την 4η, συμβαίνει η πρώτη ανατροπή, που αποτελεί την αναπάντεχη απόφαση του Βασίλη να τρέξει εκτός του πάρκου ώστε να κρυφτεί καλά και να μην τον βρει εύκολα η Βασιλική με την οποία παίζει κρυφτό. Η απόφασή του αυτή ταράζει την ισορροπία που επικρατούσε και προκαλεί την άμεση αλλαγή της πλοκής. Έτσι, περνάμε στο δεύτερο μέρος που είναι οι επιπλοκές.

Το δεύτερο μέρος της ταινίας αποτελούν οι σκηνές 5-8. Στη σκηνή 5 έχουμε την πρώτη, δραματική σεκάνς. Ενώ ο Βασίλης νομίζει ότι η Βασιλική τον ψάχνει, μεταφερόμαστε και πάλι στο πάρκο, όπου ο μπαμπάς του Βασίλη και η Βασιλική αντιλαμβάνονται ότι ο Βασίλης λείπει και δεν μπορούν να τον βρουν. Η αρχή της σεκάνς είναι η Βασιλική που ψάχνει το Βασίλη, η μέση της σεκάνς είναι η συνειδητοποίηση ότι δεν μπορεί να τον βρει και το τέλος (κορύφωση της σεκάνς) είναι ο μπαμπάς του που ανησυχεί και τον φωνάζει. Η σεκάνς αυτή δίνει δραματικό τόνο και προωθεί την εξέλιξη της δράσης καθώς γίνεται φανερό πια σε όλους ότι ο Βασίλης είναι μακριά, είναι μόνος του και ότι θα πρέπει να βρεθεί. Πράγματι, στην 6η σκηνή εκτυλίσσεται και η δεύτερη δραματική σεκάνς, στην οποία, ως συνέχεια της πρώτης σεκάνς, ο Βασίλης συνειδητοποιεί ότι έχει απομακρυνθεί πολύ και ότι δεν θυμάται τον δρόμο του γυρισμού. Η συνειδητοποίηση αυτή αποτελεί την αρχή της σεκάνς, η περιπλάνησή του στους δρόμους στην προσπάθειά του να βρει το δρόμο αποτελεί τη μέση, ενώ η κορύφωση της σεκάνς περιλαμβάνει τη συνειδητοποίηση ότι όχι απλά δε θυμάται πώς να γυρίσει, αλλά έχει χαθεί. Η δεύτερη αυτή σεκάνς αποτελεί και το πρώτο εμπόδιο που αντιμετωπίζει ο ήρωας. Το εμπόδιο είναι τόσο φυσικό, καθώς έχει να κάνει με τους άγνωστους δρόμους, όσο και νοητικό, καθώς ο Βασίλης αγχώνεται, πανικοβάλλεται και δεν ξέρει τί να κάνει. Παρόλα αυτά το υπερνικά, και αποφασίζει να καθίσει σε ένα πεζούλι για να ηρεμήσει. Η απόφασή του αυτή μας δείχνει τον πρώτο κανόνα πρόληψης εξαφανίσεων, ότι σε περίπτωση που ένα παιδί χαθεί, πρέπει να παραμείνει σταθερό σε ένα σημείο και να μην περιπλανιέται άσκοπα. Στην επόμενη σκηνή, την 7η, υπάρχει εξωτερική σύγκρουση ανάμεσα στο Βασίλη και σε έναν άγνωστο που τον πλησιάζει. Ο άγνωστος του προσφέρει βοήθεια, την οποία ο Βασίλης αρνείται αν και ο άγνωστος επιμένει. Η επίλυση της σύγκρουσης αυτής αποκαλύπτει τον κανόνα που ενσαρκώνει ο Βασίλης, ότι σε περίπτωση που ένα παιδί βρεθεί χωρίς τους γονείς του στο δρόμο δεν πρέπει να δεχτεί βοήθεια από κανέναν που να μην είναι οι γονείς του, ο/η αδερφός/η του ή κάποιος αστυνομικός. Τέλος, η 8η σκηνή περιλαμβάνει το κεντρικό σημείο πλοκής του δεύτερου μέρους (εμφάνιση αστυνομικού) και την δεύτερη ανατροπή (επίκληση βοήθειας από

το Βασίλη στον αστυνομικό) που τελικά μας οδηγεί και στην επίλυση. Η εμφάνιση του αστυνομικού δίνει νέα τροπή στην πλοκή της ιστορίας καθώς αλλάζει τα δεδομένα και δίνει μια “σανίδα σωτηρίας” στον πρωταγωνιστή. Μόλις ο Βασίλης δει τον αστυνομικό τρέχει προς το μέρος του και ζητάει βοήθεια. Γνωρίζει όλα τα προσωπικά του στοιχεία καθώς και το τηλέφωνο του μπαμπά του. Ο αστυνομικός παίρνει τηλέφωνο τον πατέρα του Βασίλη, βοηθάει το Βασίλη να γυρίσει στο πάρκο και μας οδηγεί στην επίλυση.

Η επίλυση διαδραματίζεται στις σκηνές 9-10. Στην 9η σκηνή υπάρχει συναισθηματική κορύφωση και κάθαρση για τον Βασίλη και τον μπαμπά, οι οποίοι αγκαλιάζονται ανακουφισμένοι. Ο Βασίλης έχει επιτύχει το στόχο του να βρει το δρόμο του γυρισμού χάρη στους κανόνες που ακολούθησε. Έτσι γυρνάει στο σπίτι του με τον μπαμπά του, όπου γράφει το ημερολόγιο, το οποίο κλείνει στην τελευταία σκηνή (10) σημάνοντας και το τέλος της ταινίας. Οι νέες ισορροπίες που έχουν δημιουργηθεί αποκαλύπτονται στη σκηνή 10, όπου ο Βασίλης νιώθει πλέον σοφότερος, πιο προσεκτικός αλλά και πιο ικανός να χειριστεί αντίστοιχες καταστάσεις στο μέλλον.

4. Μαθησιακό αντικείμενο

Κατά την θέαση της ταινίας «Μόνος στο δρόμο» και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που την συνοδεύουν τα παιδιά εμβαθύνουν όχι μόνο στο περιστατικό που εκτυλίσσεται στην ταινία αλλά και σε θέματα που άπτονται της προσωπικής τους ασφάλειας και προστασίας. Το μαθησιακό αντικείμενο της ταινίας θεωρείται η πρόληψη και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις εξαφανίσεις των παιδιών. Οι έννοιες και οι διαστάσεις του μαθησιακού αυτού αντικειμένου προκύπτουν από τους βασικούς θεματικούς άξονες βάσει των οποίων διαρθρώνεται η ταινία. Ως θεματικοί άξονες της ταινίας μας ορίστηκαν οι ίδιες οι βασικές οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσει ένα παιδί αν χαθεί σε δημόσιο χώρο, αλλά και η σωστή διαχείριση των συναισθημάτων φόβου και αγωνίας που μπορεί να νιώθει εκείνη τη στιγμή. Συγκεκριμένα οι άξονες της ταινίας μας είναι:

- Μένω στο ίδιο σημείο και δεν περιπλανιέμαι ώστε να με βρουν οι γονείς μου πιο εύκολα.
- Δεν εμπιστεύομαι κανέναν που δεν ξέρω παρά μόνο την στενή μου οικογένεια και αστυνομικούς.
- Γνωρίζω τα προσωπικά μου στοιχεία (τηλέφωνα γονέων και διεύθυνση).
- Διαχείριση συναισθημάτων σε περίπτωση που χαθώ.

Οι μαθητές, μετά την επεξεργασία της ταινίας και των συνοδευτικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, θα έχουν προσεγγίσει τους παραπάνω άξονες με δραστηριότητες οπτικοακουστικής παιδείας, γνωστικού περιεχομένου και συναισθηματικής ανάπτυξης, και θα έχουν εμβαθύνει στις έννοιες και τις διαστάσεις που περιέχουν.

Μετά την ολοκλήρωση της προβολής της ταινίας τα παιδιά θα δημιουργήσουν για κάθε στάδιο (είσοδος στο πάρκο - παιχνίδι – απομάκρυνση του Βασίλη - άγνωστος – επιστροφή στο πάρκο) ένα μικρό βίντεο, στο οποίο θα δίνουν πληροφορίες για το τι πρέπει να συμβεί σε περίπτωση που κάποιος χαθεί. Η νηπιαγωγός θα συντονίσει τα παιδιά στη διαδικασία της δραματοποίησης.

5. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός

Η δημιουργία της μικρού μήκους ταινίας «Μόνος στο δρόμο» ήταν αποτέλεσμα του προβληματισμού μας για την ανάγκη να δημιουργηθεί μια ιστορία όπου θα προτεινόταν λύσεις και βήματα ώστε τα παιδιά ηλικίας και μέχρι τις πρώτες τάξεις του δημοτικού να μην πανικοβληθούν σε περίπτωση εξαφάνισης χωρίς να υπάρχουν εμφανείς λόγοι. Η επαφή μας με το βιωματικό πρόγραμμα Το παπάκι πάει ,το οποίο απευθύνεται στις περιπτώσεις εξαφανίσεων όπως για παράδειγμα σε μικρά παιδιά που παίζουν και χάνονται γιατί δεν μπορούν να βρουν τον δρόμο του γυρισμού ήταν η αφορμή του προβληματισμού μας. Τα παιδιά αυτής της ηλικίας είναι σημαντικό να εκπαιδευτούν σε τέτοιες καταστάσεις και να προστατέψουν τον εαυτό τους αν βρεθούν σε ανάλογη θέση. Κατά την θέαση της ταινίας «Μόνος στο δρόμο» και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που την συνοδεύουν τα παιδιά εμβαθύνουν όχι μόνο στο περιστατικό αλλά και σε θέματα που άπτονται της προσωπικής τους ασφάλειας και προστασίας. Οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατακτήσουν τις βασικές οδηγίες που οφείλουν να ακολουθήσουν αν χαθούν σε δημόσιο χώρο και να έχουν πλήρη επίγνωση των προσωπικών τους στοιχείων. Θα είναι σε θέση να εκπαιδευτούν ως προς την διαχείριση των συναισθημάτων φόβου και αγωνίας που μπορεί να νιώθουν εκείνη τη στιγμή. Οι δραστηριότητες θα έχουν ως στόχο τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη του μαθητή ενώ παράλληλα τα μουσικοκινητικά, απτικά και οπτικά ερεθίσματα θα αναπτύξουν την οπτικοακουστική παιδεία. Ως θεματικοί άξονες της ταινίας μας ορίστηκαν:

- Μένω στο ίδιο σημείο και δεν περιπλανιέμαι ώστε να με βρουν οι γονείς μου πιο εύκολα.
- Δεν εμπιστεύομαι κανέναν που δεν ξέρω παρά μόνο την στενή μου οικογένεια και αστυνομικούς.
- Γνωρίζω τα προσωπικά μου στοιχεία (τηλέφωνα γονέων και διεύθυνση).
- Διαχείριση συναισθημάτων.

6. Εκπαιδευτικό υλικό

Στη σύγχρονη κοινωνία ο αριθμός των εξαφανισμένων παιδιών είναι μεγάλος και οι λόγοι που συμβαίνει αυτό ποικίλουν. Νομικά δεν υπάρχει μια κοινή γραμμή για όλες τις χώρες αλλά ο χειρισμός του συγκεκριμένου ζητήματος άπτεται στην κάθε μία από αυτές. Σε ένα πρώτο επίπεδο κρίνεται σκόπιμη η προετοιμασία των παιδιών, σε περίπτωση που χαθούν, ώστε να γνωρίζουν ποια βήματα πρέπει να ακολουθήσουν για να βρουν την οικογένειά τους ξανά, χωρίς να πανικοβληθούν. Ακριβώς, γι' αυτό το λόγο η συγκεκριμένη ταινία προσανατολίστηκε στην παρουσίαση των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει κάποιος στην περίπτωση που χαθεί σε μία έξοδο με τους γονείς του. Ιδιαίτερα τα παιδιά νηπιακής και πρώτης σχολικής ηλικίας, λόγω του πρώιμου αναπτυξιακού τους επιπέδου δεν είναι σε θέση να αντιληφθούν αμέσως μια τέτοια κατάσταση, με συνέπεια η εκπαίδευσή τους σε τέτοιες συνθήκες να κρίνεται μείζονος σημασίας.

Αναλυτικότερα, μέσα από τη θέαση της ταινίας και την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων οι μαθητές θα καταφέρουν να εμβαθύνουν στο οικείο ζήτημα και να έρθουν σε επαφή με τα βασικά βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν στην περίπτωση που βρεθούν σε μια παρόμοια δυσάρεστη κατάσταση.

Η ταινία είναι σύντομη, ώστε να μην κουράζει τα παιδιά, κερδίζοντας παράλληλα το ενδιαφέρον τους, χρήσιμη στον εκπαιδευτικό ο οποίος έχει τη δυνατότητα να προσεγγίσει το

θέμα διαθεματικά ή όπως αλλιώς επιθυμεί αλλά προσφέρει και ευελιξία, προωθώντας την αυτόνομη και ενεργητική μάθηση.

Καταληκτικά, μέσα από την προβολή και την διεξαγωγή των δραστηριοτήτων, επιδιώκεται η ακόλουθη στοχοθεσία:

Γνωστικοί στόχοι:

- Γνωριμία των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει κάποιος σε περίπτωση που χαθεί.
- Τοποθέτηση γεγονότων σε λογική χρονική σειρά.
- Κατανόηση των λόγων δημιουργίας μιας αφίσας.
- Κατανόηση των σκοπών που εξυπηρετεί το τρέιλερ μιας ταινίας.
- Ανάκληση σκηνών και αναγνώριση των συναισθημάτων σε αυτές.
- Κατανόηση ρόλου αστυνομικού και στοιχείων ταυτότητας.

Δεξιότητες:

- Διάκριση μουσικών ερεθισμάτων και σύνδεση αυτών με λεκτικά και οπτικά ερεθίσματα.
- Ανάπτυξη ακουστικής αντίληψης.
- Δημιουργία εικονογραφημένου βιβλίου, κόμικ, αφίσας.
- Κατασκευή κολλάζ.

Στάσεις:

- Αποφυγή επαφής με άγνωστο σε περίπτωση που χαθούν σε δημόσιο χώρο.
- Εξάσκηση στην ακολουθία κανόνων.
- Υιοθέτηση θετικής στάσης απέναντι στην αστυνομία.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΚΗΝΩΝ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ			
Σκηνή	Μαθησιακός Στόχος	Διαστάσεις του θέματος	Δραστηριότητες
1 ^η : 0:10-0:30 Ο Βασίλης γράφει ημερολόγιο	Εισαγωγή/ Παρουσίαση αφηγηματικού στυλ ταινίας. Τα παιδιά γνωρίζουν τον πρωταγωνιστή της ταινίας και κάνουν προβλέψεις για το τί θα του συμβεί.	Διαχείριση συναισθημάτων	Τα παιδιά, έχοντας δει την αφίσα και το τρέιλερ της ταινίας συζητάνε για το τί μπορεί να συμβεί στην ταινία που θα παρακολουθήσουν. Γιατί αυτή η μέρα ήταν τόσο τρομακτική για τον Βασίλη; Τα παιδιά καλούνται να φανταστούν τη συνέχεια.
2 ^η : 0:31-0:53	Εισαγωγή/ Παρουσίαση	Διαχείριση συναισθημάτων	Τα παιδιά παρατηρούν τη σκηνή και

Ο Βασίλης φτάνει στο πάρκο	χαρακτήρων, περιβάλλοντος ταινίας και κοινωνικού περιβάλλοντος πρωταγωνιστή. Τα παιδιά γνωρίζουν σιγά σιγά και τους υπόλοιπους χαρακτήρες της ιστορίας και παρατηρούν τη σχέση μεταξύ τους		παραθέτουν τις δικές τους εμπειρίες σε παρόμοιες καταστάσεις. Η εκπαιδευτικός επιστά την προσοχή σε συγκεκριμένα σημεία: Γιατί ο μπαμπάς είπε στο Βασίλη να προσέχει και να μην απομακρυνθεί;
3η : 0:54-2:07 Ο Βασίλης παίζει στο πάρκο	Εισαγωγή/ Καταλυτικό γεγονός. Τα παιδιά παρατηρούν το Βασίλη και τη Βασιλική που παίζουν και προσπαθούν να φανταστούν τη συνέχεια.	Διαχείριση συναισθημάτων/ Μένω στο ίδιο σημείο και δεν περιπλανιέμαι	Τα παιδιά παρατηρούν τη σκηνή και παραθέτουν τις δικές τους εμπειρίες σε παρόμοιες καταστάσεις. Η εκπαιδευτικός επιστά την προσοχή σε συγκεκριμένα σημεία: Τί έκανε ο Βασίλης; Άκουσε τη συμβουλή του πατέρα του; Τί μπορεί να συμβεί στη συνέχεια;
4η : 2:08-3:32 Ο Βασίλης τρέχει	Εισαγωγή/Πρώτη Ανατροπή. Τα παιδιά πρέπει να αντιληφθούν ότι αυτό που έκανε ο Βασίλης (που απομακρύνθηκε) είναι επικίνδυνο.	Μένω στο ίδιο σημείο και δεν περιπλανιέμαι	Τα παιδιά καλούνται να φανταστούν τη συνέχεια. Τί μπορεί να συμβεί στο Βασίλη τώρα που απομακρύνθηκε;
5η : 3:33-4:35 Ο μπαμπάς και η Βασιλική ανησυχούν	Επιλοκές/δραματική σεκάνς. Τα παιδιά εδώ αναγνωρίζουν τα συναισθήματα αγωνίας του μπαμπά και της Βασιλικής.	Διαχείριση συναισθημάτων.	Τα παιδιά μέσα από διάφορες δραστηριότητες που αναφέρονται στον αναλυτικό οδηγό δραστηριοτήτων αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών, και τα συνδυάζουν με οπτικά, ακουστικά και μουσικά ερεθίσματα.
6η : 4:36-6:23 Ο Βασίλης προσπαθεί να βρει το	Επιλοκές/δραματική σεκάνς/εμπόδια. Τα παιδιά εδώ αναγνωρίζουν τα συναισθήματα αγωνίας του μπαμπά	Διαχείριση συναισθημάτων/ Μένω στο ίδιο σημείο και δεν περιπλανιέμαι ώστε να με	Τα παιδιά μέσα από διάφορες δραστηριότητες που αναφέρονται στον αναλυτικό οδηγό δραστηριοτήτων

δρόμο του γυρισμού	και της Βασιλικής και έρχονται σε επαφή με τον πρώτο κανόνα για το τί πρέπει να κάνουν αν χαθούν: Να μείνουν στο ίδιο σημείο.	βρουν οι γονείς μου πιο εύκολα	αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών, και τα συνδυάζουν με οπτικά, ακουστικά και μουσικά ερεθίσματα.
7 ^η : 6:24-7:15 Έρχεται ένας άγνωστος	Επιπλοκές/σύγκρουση. Τα παιδιά αναγνωρίζουν ότι δεν πρέπει να εμπιστεύονται κανέναν άλλον εκτός από τους γονείς τους και τους αστυνομικούς.	Δεν εμπιστεύομαι κανέναν που δεν ξέρω παρά μόνο την στενή μου οικογένεια και αστυνομικούς	Τα παιδιά μέσα από διάφορες δραστηριότητες μαθαίνουν να διακρίνουν ποια άτομα πρέπει να εμπιστεύονται, σε περίπτωση που έχουν χαθεί.
8 ^η : 7:16- 7:54 Έρχεται μια αστυνομικός	Επιπλοκές/Καταλυτικό γεγονός, Τα παιδιά αναγνωρίζουν ότι δεν πρέπει να εμπιστεύονται κανέναν άλλον εκτός από τους γονείς τους και τους αστυνομικούς	Δεν εμπιστεύομαι κανέναν που δεν ξέρω παρά μόνο την στενή μου οικογένεια και αστυνομικούς. Γνωρίζω τα προσωπικά μου στοιχεία (τηλέφωνα γονέων και διεύθυνση).	Καλούμε έναν αστυνομικό στην τάξη ώστε να του κάνουμε ερωτήσεις και να εξοικειωθούμε με το ρόλο του. Φτιάχνουμε την προσωπική μας ταυτότητα με όλα τα απαραίτητα προσωπικά στοιχεία.
9 ^η : 7:55-8:31 Ο Βασίλης φτάνει στο πάρκο	Επίλυση/ Κορύφωση. Τα παιδιά αναγνωρίζουν τα συναισθήματα χαράς και ανακούφισης του Βασίλη, του μπαμπά του και της Βασιλικής και αντιλαμβάνονται ότι πρέπει να εμπιστεύονται μόνο άτομα της οικογένειάς τους και τους αστυνομικούς ώστε να επιστρέψουν σπίτι με ασφάλεια.	Διαχείριση συναισθημάτων/ Δεν εμπιστεύομαι κανέναν που δεν ξέρω παρά μόνο την στενή μου οικογένεια και αστυνομικούς.	Τα παιδιά προσεγγίζουν και συνοψίζουν τα βήματα και τις οδηγίες που πρέπει να ακολουθούν, σε περίπτωση που χαθούν μέσα από διάφορα μέσα: δημιουργία εικονογραφημένου βιβλίου, δημιουργία κόμικ, δημιουργία παραμυθιού στο Scratch, δημιουργία αφίσας με τις οδηγίες, δημιουργία κολάζ στο οποίο αντιστοιχούν εικόνες με τις σωστές λεζάντες οδηγιών.
10 ^η : 8:32-8:54	Επίλυση/ Νέες Ισορροπίες. Τα παιδιά αντιλαμβάνονται μέσα	Σύνοψη όλων των διαστάσεων.	Τα παιδιά μέσω της δραματοποίησης θα είναι σε θέση να

<p>Ο Βασίλης τελειώνει το γράψιμο και φεύγει από το δωμάτιο</p>	<p>από τα λεγόμενα του Βασίλη τη σημασία του να γνωρίζουν πώς να προστατεύονται σε περίπτωση που χαθούν και έχουν την ευκαιρία να αναστοχαστούν και να ανακαλέσουν όλες τις σημαντικές σκηνές της ταινίας.</p>	<p>θυμούνται όλα τα βήματα που πρέπει να κάνει ένα παιδί σε περίπτωση που χαθεί και να ανταλλάσσουν ιδέες που δείχνουν ότι γνωρίζουν στοιχεία για τη λειτουργία του ρόλου που αναλαμβάνουν. Επιπλέον τα παιδιά έχοντας δει την ταινία παράγουν τη δική τους ταινία αναπαράγοντας την ιστορία που είδαν και τροποποιώντας την όπως επιθυμούν.</p>
---	--	--

7. Εκπαιδευτική Αξιοποίηση

Παραδείγματα ενδεικτικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Δραστηριότητες οπτικοακουστικού γραμματισμού

Δραστηριότητα 1

Τίτλος: Η δική μου αφίσα

Στόχος: Να κατανοήσουν την αφίσα ως ένα μιντιακό μέσο καθώς επίσης και τους σκοπούς για τους οποίους δημιουργείται.

Σκηνή: Πριν τη θέαση

Ενδεικτικός χρόνος υλοποίησης: 20'

Περιγραφή : Τα παιδιά καλούνται να παρατηρήσουν την αφίσα της ταινίας και να βγάλουν συμπεράσματα για την υπόθεση που παρουσιάζεται και το συναίσθημα του πρωταγωνιστή. Έπειτα, αφού ο/η εκπαιδευτικός εξηγήσει στα παιδιά τι είναι η αφίσα, για ποιο λόγο χρησιμοποιείται και ποιες πληροφορίες είναι γραμμένες πάνω της, δίνει στα παιδιά το φύλλο εργασίας 1 και τα παροτρύνει να δημιουργήσουν την δική τους αφίσα για την ταινία που σε λίγο θα παρακολουθήσουν.

Φύλλο εργασίας 1

	<p>Φύλλο εργασίας 1-Δημιουργία αφίσας</p> <p>Αφού παρατηρήσεις προσεκτικά την αφίσα,ζωγράφισε μια δική σου αφίσα για την ταινία Μόνος στο δρόμο..</p>
--	---

Δραστηριότητα 2

Τίτλος: Δημιουργία παραμυθιού με την εφαρμογή [Scratch](#)

Στόχος: Να βάλουν σε λογική σειρά τα βήματα που πρέπει να κάνει κάποιος σε περίπτωση που χαθεί.

Σκηνή: 1-5

Ενδεικτικός χρόνος υλοποίησης: 65' (2 διδακτικές ώρες)

Περιγραφή Ο/η εκπαιδευτικός θα δείξει στα παιδιά την ταινία μέχρι και την 5η σκηνή, όπου η φίλη του Βασίλη δε μπορεί να τον βρει, το λέει στον μπαμπά του Βασίλη και αρχίζουν και οι δύο να ανησυχούν. Τότε η ταινία θα σταματήσει και τα παιδιά θα πρέπει να σκεφτούν τι έγινε στη συνέχεια. Θα δώσουν το δικό τους τέλος. Ο καθένας μπορεί να ζωγραφίσει την ιδέα σε ένα χαρτί του μέτρου. Αφού σκεφτούν όλοι τη συνέχεια της ιστορίας, μέσω της εφαρμογής scratch τα παιδιά, με την τεχνολογική υποστήριξη της εκπαιδευτικού όπου χρειάζεται, θα δημιουργήσουν τις εικόνες του παραμυθιού τους στην εφαρμογή και θα ηχογραφήσουν την αφήγησή τους επίσης μέσω της εφαρμογής, διότι δίνεται αυτή η δυνατότητα. Αφού δημιουργήσουν όλες τις ψηφιακές ζωγραφικές και την ηχογράφησή τους, ο/η εκπαιδευτικός θα βοηθήσει τα παιδιά στην τελική σύνθεση της ιστορίας τους, ώστε να εναλλάσσονται στο σωστό χρονικό διάστημα οι εικόνες που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά και να συνδυάζονται με την αφήγησή τους. Όταν ολοκληρωθεί το παραμύθι τους θα το δουν ολοκληρωμένο και στη συνέχεια θα δουν ολοκληρωμένη και την ταινία μικρού μήκους “Μόνος στο δρόμο”. Θα συγκρίνουν το δικό τους τέλος με το τέλος της ταινίας και θα παρατηρήσουν τις ομοιότητες, τις διαφορές, τα σωστά και τα λάθος βήματα.

Δραστηριότητες ανάπτυξης συναισθημάτων

Δραστηριότητα 3

Τίτλος: Ο κύβος των συναισθημάτων μας.

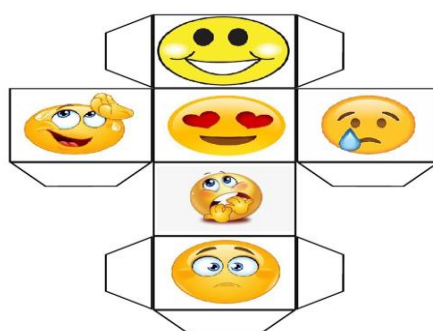
Στόχος: Να αναγνωρίσουν τα συναισθήματα της χαράς, του φόβου, της λύπης, της ανησυχίας, της ανακούφισης και της αγάπης.

Σκηνή: 1-9

Ενδεικτικός χρόνος υλοποίησης: 30'

Περιγραφή Μετά την προβολή της ταινίας, ο/η εκπαιδευτικός παίζει με τα παιδιά ένα παιχνίδι με τον κύβο που ακολουθεί (κύβος των συναισθημάτων, σχήμα 1). Στις πλευρές του κύβου έχει κολλήσει εικόνες που παραπέμπουν σε συναισθήματα όπως χαρά, λύπη, φόβος, ανησυχία, ανακούφιση και αγάπη. Το κάθε παιδί ρίχνει τον κύβο και ανάλογα με το συναίσθημα που θα φέρει αρχικά αναγνωρίζει το συναίσθημα και λέει πότε ένιωσαν οι πρωταγωνιστές στην ταινία το συναίσθημα αυτό. Επίσης μπορεί να πει αν έχει νιώσει ποτέ το ίδιο έτσι και πότε. Τέλος ο/η εκπαιδευτικός καταγράφει τις απαντήσεις των παιδιών που διηγούνται για το κάθε συναίσθημα την δική τους ιστορία και δημιουργεί για το κάθε συναίσθημα μία λίστα με τις εμπειρίες των παιδιών (πότε νιώθω χαρά, λύπη, ανησυχία, ανακούφιση, φόβο, αγάπη).

Φύλλο εργασίας 2

Δραστηριότητα 4

Τίτλος: Μένω σε σταθερό σημείο

Στόχος: Να αναπτύξουν την ακουστική τους αντίληψη

Σκηνή: 1-7

Ενδεικτικός χρόνος υλοποίησης: 45'

Περιγραφή Ο/Η εκπαιδευτικός θα σταματήσει την ταινία μόλις ο Βασίλης συνειδητοποιήσει ότι έχει χαθεί και μένει σε ένα συγκεκριμένο σημείο χωρίς να κινείται. Ακολουθεί συζήτηση με τα παιδιά για τους λόγους που ο Βασίλης έμεινε στο ίδιο σημείο. Μέσα από ερωτήσεις (Γιατί ο Βασίλης έμεινε στο ίδιο σημείο; Αν άλλαζε διαρκώς σημείο θα μπορούσε να τον βρει ο μπαμπάς του; Θα μπορούσε να βρει έναν αστυνομικό να τον βοηθήσει; Τι συναισθήματα νιώθει; Και πως θα ένιωθε αν άλλαζε διαρκώς σημείο χωρίς να συνειδητοποιεί τι γίνεται γύρω του;) ο/η εκπαιδευτικός προσπαθεί να εκμαιεύσει από τα παιδιά ότι όταν κάποιος χάνεται πρέπει να μένει σταθερός σε ένα σημείο και να μπορεί να διαχειριστεί τα συναισθήματά του, χωρίς να χάνει την ψυχραιμία του.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός παίζει ένα παιχνίδι με τα παιδιά, σύμφωνα με το οποίο ο/η ίδιος/α ζητάει από τα παιδιά να βγούνε στο προαύλιο αλλά κάποια χρονική στιγμή μέχρι να βγουν έξω κάνει ένα νεύμα σε ένα παιδί που σημαίνει ότι έχει χαθεί. Το παιδί, σύμφωνα με όσα συζητήθηκαν στο βίντεο θα πρέπει να μείνει στη θέση του και να κοιτάζει γύρω του μήπως βρει κάποιον/α αστυνομικό για να τον βοηθήσει, χωρίς να αλλάζει θέσεις. Το παιχνίδι θα συνεχιστεί μέχρι να μπουν όλα τα παιδιά στη θέση του παιδιού που έχει χαθεί. Κάθε φορά

που ένα παιδί μπαίνει στη θέση του παιδιού που χάνεται, θα λέει στους υπόλοιπους για το πως νιώθει.

Τέλος, επιστρέφοντας στην τάξη ο/η εκπαιδευτικός θα χωρίσει τα παιδιά σε ομάδες κάποια θα χάνονται και κάποια όχι. Θα ακούγεται μουσική και τα παιδιά θα πρέπει να κινούνται στο ρυθμό. Όταν ο/η εκπαιδευτικός σταματάει τη μουσική, τα παιδιά που ανήκουν στην ομάδα που υποτίθεται ότι έχουν χαθεί, πρέπει να μένουν ακίνητα στη θέση τους, ενώ τα παιδιά που ανήκουν στην άλλη ομάδα πρέπει να συνεχίσουν να κινούνται.

Δραστηριότητες γνωστικού περιεχομένου

Δραστηριότητα 5

Τίτλος: Ένας αστυνόμος στο σχολείο μας.

Στόχος: Να νιώσουν πως ο αστυνομικός είναι ένας καλός τους σύμμαχος σε περίπτωση ανάγκης, ώστε να στραφούν σε αυτόν για βοήθεια.

Σκηνή: 8

Ενδεικτικός χρόνος υλοποίησης: 30'

Περιγραφή : Αφού τα παιδιά παρακολουθήσουν την σκηνή 8, σταματάμε την ταινία. Στο σημείο αυτό η εκπαιδευτικός έχει έρθει σε επικοινωνία με το αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς ή κάποιον γονέα που ασκεί το επάγγελμα αυτό. Έτσι η εκπαιδευτικός θα πραγματοποιήσει ή επίσκεψη των παιδιών στο αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς τους ή επίσκεψη ενός αστυνόμου στο νηπιαγωγείο προκειμένου τα παιδιά να δουν από κοντά το επάγγελμα των αστυνόμων και να λύσουν κάθε απορία που έχουν για αυτούς. Τα παιδιά θα ενημερωθούν για το επάγγελμα των αστυνόμων, θα δουν τι ακριβώς κάνει ένας αστυνόμος και με ποιον τρόπο μπορεί να βοηθήσει ένα παιδί. Ταυτόχρονα μέσα από αυτήν την επίσκεψη θα αποβάλλουν κάθε φόβο που ίσως έχουν τα παιδιά για αυτούς, ώστε να νιώθουν ασφάλεια στο να προσεγγίσουν έναν αστυνόμο σε περίπτωση ανάγκης.

Δραστηριότητα 6

Τίτλος: Αν και είμαι παιδί μικρό, έχω ταυτότητα κι εγώ!!

Στόχος Να μάθουν τα δικά τους στοιχεία και να τα γράψουν στην ταυτότητά τους , εξασκώντας την λεπτή κινητικότητά τους και αναγνωρίζοντας γράμματα και αριθμούς.

Σκηνή: 8

Ενδεικτικός χρόνος υλοποίησης:30'

Περιγραφή: Ο/η εκπαιδευτικός δείχνει στα παιδιά μια κανονική ταυτότητα και ακολουθεί συζήτηση για τα στοιχεία που υπάρχουν γραμμένα σε αυτήν. Έπειτα παρακινούνται τα παιδιά να φτιάξουν την ταυτότητά τους ζωγραφίζοντας τον εαυτό τους, βάζοντας το δακτυλικό τους αποτύπωμα με τέμπρες, γράφοντας το όνομά τους, το επίθετο, το όνομα του μπαμπά και της μαμάς καθώς και την διεύθυνση και το τηλέφωνό τους στο επόμενο φύλλο εργασίας (φύλλο εργασίας – ταυτότητα). Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός κόβει και πλαστικοποιεί τις

ταυτότητες των παιδιών προκειμένου να τις πάρουν στο σπίτι τους και να τις χρησιμοποιούν στις βόλτες τους, σε περίπτωση κάποιας έκτακτης ανάγκης

Φύλλο εργασίας 3

The image shows three forms related to the NIF (National Identification File) for children. The top left form is the 'NIF CARD' (ΚΑΡΤΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ) with fields for 'ΟΝΟΜΑ ΠΑΙΔΙΟΥ' (Child's Name), 'ΓΕΝΗ-ΦΟΤΟΓΡΑΦΙΑΣ' (Photo), and 'ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΤΟΧΟΥ' (Holder's Signature). The top right form is the 'ID CARD' (ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ) with fields for 'ΑΡΙΘΜΟΣ' (Number) and 'ΕΚΔΟΣΗΚΕ' (Issued). The bottom form is the 'ID CARD DETAILS' (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ) with fields for 'ΟΝΟΜΑ', 'ΕΠΙΘΥΜΩ', 'ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ', 'ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ', 'ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ', 'ΤΗΛΕΦΩΝΟ', and 'ΕΚΔΟΣΗΚΕ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ' (Issued at the NIF). It also includes the text 'ΑΡΧΗ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ' (Authority for Issuance of ID Card) and the logo of the Ministry of Education and Religious Affairs.

8. Διαδικασία παραγωγής και υλοποίησης

Στην εκπαιδευτική ταινία *Μόνος στο δρόμο*, ο πρωταγωνιστής είναι ο Βασίλης καθώς αποτελεί το κεντρικό πρόσωπο γύρω από το οποίο εξελίσσεται η ταινία. Είναι ο χαρακτήρας που εστιάζει πάνω του όλη την προσοχή και το ενδιαφέρον. Οι δευτερεύοντες χαρακτήρες είναι η φίλη του Βασιλική, ο πατέρας του, η αστυνόμος και ο άγνωστος που τον πλησιάζει για να του προσφέρει βοήθεια. Οι δευτερεύοντες αυτοί ρόλοι αποτελούν τα πρόσωπα που είναι απαραίτητα και καθορίζουν την πορεία και την πλοκή της ταινίας αφού χωρίς αυτούς δεν θα μπορούσαμε να αναδείξουμε το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κεντρικός χαρακτήρας και τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσει για να επιλύσει το πρόβλημα του.

Αναφορικά με τον τόπο γυρίσματος της ταινίας, είναι το Κέντρο Πολιτισμού-Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (αφού βεβαιωθήκαμε μετά από επικοινωνία με το ίδρυμα ότι κάτι τέτοιο ήταν νόμιμο) και η γύρω από αυτό περιοχή, καθώς και το παιδικό δωμάτιο του μικρού Βασίλη. Τα γυρίσματα πραγματοποιήθηκαν μόνο με τη χρήση κάμερας από κινητό τηλέφωνο και χωρίς κάποια προηγούμενη εμπειρία στη λήψη βίντεο για τη δημιουργία μιας ταινίας. Όλη η ομάδα μας εργάστηκε αποκλειστικά με δικά της μέσα (κινητό τηλέφωνο, υπολογιστής με τον οποίο έγινε το μοντάζ) και έχοντας άρτια μεταξύ μας συνεργασία καθώς κάθε μέλος της ομάδας συμμετείχε σε αρκετές από τις αρμοδιότητες που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία μιας ταινίας (σύλληψη ιδέας, σενάριο, διάλογοι, γυρίσματα, επεξεργασία, μοντάζ, μουσική επένδυση κλπ.).

Δύο ήταν τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε. Το πρώτο ήταν σχετικό με την επιλογή του πρωταγωνιστή και την εύρεση ηθοποιών, καθώς οι περισσότερες από εμάς δεν γνώριζαν παιδιά σε μικρή ηλικία που να θέλουν να συμμετέχουν στην ταινία. Το πρόβλημα αυτό λύθηκε όταν μια από εμάς πρότεινε να παίξει στην ταινία ο γιος της που είναι οκτώ χρονών και οι υπόλοιποι ηθοποιοί ήταν και αυτοί από το οικογενειακό τους περιβάλλον.

Το δεύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε αφορούσε την εύρεση ατόμου για το ρόλο του αστυνόμου, καθώς και για την εύρεση της στολής του αστυνόμου. Επικοινωνήσαμε μάλιστα και με αληθινούς αστυνόμους ώστε να μπορέσουν να μας δανείσουν τη στολή τους ή να παίξουν οι ίδιοι στην ταινία, δίχως όμως επιτυχία. Μάλιστα μας επισήμαναν ότι θα μπορούσε να δημιουργηθεί πρόβλημα και στους ίδιους αλλά και σε εμάς από την υπηρεσία τους σε περίπτωση που συμμετείχαν οι ίδιοι με τη στολή τους, αλλά και σε περίπτωση που κάποιος άλλος φορούσε την επίσημη στολή της Ελληνικής Αστυνομίας δίχως καμία σχετική έγκριση. Τελικά μέλος της ομάδας αγόρασε μόνο του το γιλέκο που φαίνεται στην ταινία, το προσάρμοσε ώστε να έχει πάνω τα αρχικά της Ελληνικής Αστυνομίας και τον ρόλο έπαιξε μια γυναίκα από το φιλικό του περιβάλλον

Πριν παραδώσουμε την ταινία την είδαμε πολλές φορές κάνοντας τις απαραίτητες διορθώσεις. Τα κύρια μελήματά μας ήταν η ταινία να μην έχει ασάφειες, να μην είναι κουραστική, να απευθύνεται με κατάλληλο τρόπο στην ηλικιακή ομάδα των μαθητών και να μεταδίδει με άμεσο τρόπο τις πληροφορίες που επιθυμούμε. Το μοιραστήκαμε με συναδέλφους, συγγενείς και φίλους, λάβαμε ανατροφοδότηση και προσπαθήσαμε να είμαστε κοντά σε ένα αποτέλεσμα που θα είναι ενδιαφέρον και κυρίως βοηθητικό στους μικρούς μας μαθητές, οι οποίοι θα είναι και οι τελικοί θεατές και αποδέκτες.

Ο συνολικός χρόνος της παραγωγής της εκπαιδευτικής ταινίας αλλά και του εκπαιδευτικού υλικού ήταν περίπου 2-3 μήνες.

Συμπεράσματα

Η συμμετοχή μας στο μάθημα αυτό μας έδωσε την δυνατότητα να κάνουμε κάτι που ποτέ ως τώρα δεν είχαμε σκεφτεί να πραγματοποιήσουμε... Η επιλογή του θέματος ήταν κάτι που από την αρχή μας συνεπήρε και μας έδωσε τροφή για σκέψη. Ψάχνοντας ανάμεσα σε διάφορα εκπαιδευτικά βίντεο σχετικά με το θέμα της εξαφάνισης ενός παιδιού, είδαμε πως δεν υπήρχε κάποιο βίντεο που να δίνει οδηγίες σε ένα παιδί σε περίπτωση που χαθεί άθελά του σε κάποιο δημόσιο χώρο.

Ορμώμενοι από το πρόγραμμα του ψυχολόγου κ. Στέφανου Αλεβίζου με τίτλο «Το παπάκι πάει », θέσαμε σαφείς και ξεκάθαρους στόχους μέσα στην ταινία μας που πιστεύουμε πως επιτύχαμε. Μέσα από την εκπαιδευτική ταινία μας, δίνουμε στα παιδιά να καταλάβουν πως αν γνωρίζουν τα στοιχεία τους, όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και κάποιο τηλέφωνο (του πατέρα ή της μητέρας τους), αν μάθουν να μην μετακινούνται σε άλλα σημεία από την στιγμή που κατάλαβαν πως χάθηκαν σε δημόσιο χώρο, αν μάθουν πως δεν πρέπει να εμπιστεύονται αγνώστους αλλά κάποιον αστυνομικό, τότε σίγουρα θα καταφέρουν να βρεθούν σε σύντομο χρόνο πάλι πίσω στην ασφάλεια του σπιτιού τους.

Το πιο σημαντικό από όλα όμως ήταν πως κατανοήσαμε όλοι μας την σημασία της πρόληψης για τις εξαφανίσεις και το γεγονός πως τα παιδιά πρέπει να έχουν αυξημένη επίγνωση των κινδύνων και να είναι σε ετοιμότητα για μια τέτοια περίπτωση.

Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

Αλεβίζος, Στ. (2018). Το παπάκι πάει. Παρουσίαση εκπαιδευτικών για γονείς. *Το Χαμόγελο του Παιδιού*, Αθήνα

Αλεβίζος, Στ. (2018). Το παπάκι πάει. Οδηγός για εκπαιδευτικούς. *Το Χαμόγελο του Παιδιού*, Αθήνα

Ξένη βιβλιογραφία

Achakzai, J. M., Mohammad, J., & Ramzan, S., (2011). Keeping Vigilance at All Times: Preventing Lost Children. *International Journal of Humanities and Social Science* , 1(2) σσ. 48-52.

Comission, E. (2013). *Missing children in the European Union. Mapping, data, collections and statistics*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Hammer H., F. D. (2002). *Runaway/Thrownaway Children: National Estimates and Characteristics*. Ανάκτηση 6/5/2021 από ojjdp.ncjrs.org.

Key Facts (n.d.) *National Center for Missing and Exploited Childre*. Ανάκτηση 5/6/2021 από <http://www.missingkids.com/KeyFacts>.

Khadijah A., S. N. (2014). Understanding the Factors of Children Missing/Running Away from Home in Malaysia. *Jurnal Teknologi (Social Sciences)* , 66 (1), σσ. 1-6.

Σύνδεσμοι φύλλων εργασίας

https://docs.google.com/document/d/14F9aJZqU_HzsRA9L5zMEvdE7HIISPC_W/edit?usp=sharing&oid=115661811626295931612&rtpof=true&sd=true (Φύλλο εργασίας 1-αφίσα)

https://docs.google.com/document/d/1uwdiwm-EzaHtupR3vAQM_s_XbNJe17qe1/edit?usp=sharing&oid=115661811626295931612&rtpof=true&sd=true
(Φύλλο εργασίας 2-κύβιοι συναισθημάτων)

<https://docs.google.com/document/d/1W4ivMLU0MaDkahmBhQFkaItnaIPjV3N/edit?usp=sharing&oid=115661811626295931612&rtpof=true&sd=true> (Φύλλο εργασίας 3-ταυτότητα)

Πίνακας Ταινίας

Τίτλος ταινίας	«Μόνος στο δρόμο»
URL ταινίας	https://youtu.be/1l3NJUGqIUA
Τρέιλερ ταινίας	https://youtu.be/MfyWToGUMW0
Είδος ταινίας	Μυθοπλασία
Χώρα	Ελλάδα
Έτος	2021
Διάρκεια σε λεπτά	10' 34"
Πρωταγωνιστές	Βασίλης Αγγελίνας Γιώργος Αγγελίνας Αθηνά Δολιανίτη Βασιλική Λεβέντη
Γλώσσα	Ελληνικά
Υπότιτλοι	Όχι
Ηλικιακή ομάδα	Νηπιαγωγείο και πρώτες τάξεις του Δημοτικού σχολείου
Τόπος	Καλλιθέα
Τίτλος ΠΜΣ	Επιστήμες της αγωγής - Εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών
Τίτλος μαθήματος	Εργαστήριο δημιουργίας εκπαιδευτικής ταινίας για τη σχολική διαζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευση
Όνομα διδάσκοντος	Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός
Εκπαιδευτικό θέμα	Τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει ένα παιδί σε περίπτωση που χαθεί σε δημόσιο χώρο.

